

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ"

Компонента освітньої програми – вибіркова (5 кредитів)

Освітньо-професійна програма	"Географія"
Спеціальність	106 "Географія"
Галузь знань	10 "Природничі науки"
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Цепенда Микола Михайлович, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, кандидат географічних наук, доцент https://ecogeo.chnu.edu.ua/spivrobitnyky/pr ofesorsko-vykladatskyi-sklad/tsependa-mykola-mykhailovych/
Контактний тел.	+380505613761
E-mail:	m.tsependa@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	
Консультації	вівторок з 14.30 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Системний аналіз природоохоронної діяльності розглядає використання ідей системного аналізу у сучасній науці, зокрема, загальну класифікацію систем, їх моделювання, управління ними, основні етапи системного аналізу, проблеми алгоритмізації системних досліджень у природоохоронній діяльності.

Мета навчальної дисципліни – навчити студентів застосовувати основні положення системного аналізу у природоохоронній діяльності для розв'язання еколого-економічних і природоохоронних проблем.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. КЛАСИФІКАЦІЯ СИСТЕМ ТА ВИДИ ЇХ МОДЕЛЕЙ	
Тема 1	Класифікація систем та проблеми їх узгодженості із навколишнім середовищем
Тема 2	Види моделювання систем та їх математичний опис
Тема 3	Типи систем управління та основні моделі світової економіки для розв'язання глобальних екологічних проблем людства
МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНО-СТАТИСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМ ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ І ПРОБЛЕМИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ У ПРИРОДООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Тема 4	Декомпозиція у моделюванні і системному аналізі та проблеми невизначеності і випадковості при моделюванні систем статистичними методами
Тема 5	Сучасна інформатика та інформаційні аспекти дослідження систем
Тема 6	Основні етапи системного аналізу у природоохоронній діяльності та його основні завдання
Тема 7	Проблеми системних досліджень природоохоронної діяльності та їх алгоритмізація.
Тема 8	Задачі дослідження операцій та їх класифікація.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція, бесіда, практична робота, ілюстрація, самостійна робота із літературою, дискусія.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, реферат, практична робота, тестування, тематична та модульна контрольна робота.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ "Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича" <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ "Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича" <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Медведєва О., Кропивний В., Мірзак Т., Немировський Я.. Системний аналіз якості навколишнього середовища. Навчальний посібник для студентів спеціальності 101 Екологія. Кропивницький: 2021. 80 с. URL : <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/cc702302-6a03-4164-8046-9f962925c920/content>
2. Самойленко Н.М., Д. В. Райко, В. І. Аверченко. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», Видавництво «Лідер», 2018. 174 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/b28f6cc0-32d3-41e1-a2fd-2ba60033741a/content>
3. Системний аналіз сталого розвитку : навчальний посібник для магістрів галузі знань «Управління та адміністрування» / В. П. Бех, Ю. В. Бех, М. В. Туленков, В. Л. Акуленко, Н. В. Крохмаль, Я. О. Чепуренко ; за заг. ред. В. П. Бека, М. В. Туленкова Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : «МП Леся», 2015. 512 с. URL : <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi59/0044015.pdf>
4. Системний аналіз якості навколишнього середовища: підручник / Т. А. Сафранов, Я. О. Адаменко, В. Ю. Приходько, Т. П. Шаніна, А. В. Чугай, А. В. Колісник. За ред. проф. Т. А. Сафранова і проф. Я. О. Адаменко. Одеса: ТЕС, 2014. 244 с. URL : http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/3356/1/SafranovTA_SAYNS_2015.pdf
5. Теорія систем в екології: підручник / Ю.Г. Масікевич, О.В. Шестопапов, А.А. Негадайло та ін. Суми: СумДУ, 2015. 330 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/41329/1/ecology.pdf>